

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501002 Geografia i ordenació del territori	OT	3	0
2501002 Geografia i ordenació del territori	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Sergi Cuadrado Ciuraneta

Correu electrònic: Sergi.Cuadrado@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Per poder cursar l'assignatura l'estudiant ha de complir tota una sèrie de requisits:

1. Realitzar una entrevista personal amb la persona responsable de l'assignatura per tal de detectar aptituds, competències i afinitats sobre camps específics i valorar possibles entorns de treball.
2. Preinscripció al despatx de la persona responsable de l'assignatura.
3. Haver estat seleccionat una vegada s'hagin valorat criteris com el nombre de places assignades a l'assignatura, la idoneïtat de l'estudiant en funció de les actituds, coneixements i les competències acreditades i la disponibilitat per part de la institució o empresa triada.
4. Comunicació a l'estudiant via contacte personal de la seva admissió.
5. Signatura d'un conveni marc de cooperació educativa universitat-empresa i un conveni específic per a cada estudiant. O signatura d'una resolució, en el cas que les pràctiques es realitzin dins de l'àmbit de la UAB.
6. Matrícula presencial per part de l'estudiant, prèvia comprovació a la gestió acadèmica de la seva inclusió en el llistat d'estudiants definitivament admesos. Subscripció d'una pòlissa d'assegurança d'accidents i de responsabilitat civil.

Objectius

Els objectius formatius de les pràctiques acadèmiques externes són:

1. Permetre que l'estudiant apliqui i complementi els coneixements, teòrics i pràctics, adquirits al llarg de la seva formació acadèmica.
2. Facilitar el coneixement de la metodologia de treball adequada a la realitat professional en que els estudiants hauran d'operar, contrastant i aplicant els coneixements adquirits.
3. Afavorir l'adquisició de competències tècniques, metodològiques, personals i participatives que prepari a l'estudiant per a l'exercici en alguna de les activitats professionals dels geògrafs.
4. Obtenir una experiència pràctica que faciliti la inserció en el mercat de treball i millori l'empleabilitat futura.

5. Afavorir els valors de la innovació, creativitat, empeneduria.

Competències

Geografia i ordenació del territori

- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les principals dinàmiques del món actual des d'un vessant geogràfic.
2. Contrastar i comparar dades geogràfiques rellevants.
3. Elaborar un treball individual en el qual s'explíciti el pla de treball i la temporalització de les activitats.
4. Redactar propostes innovadores
5. Resoldre problemes de manera autònoma.
6. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

L'assignatura, en ésser orientada de forma pràctica a la capacitació professional dels estudiants, no imparteix pròpiament continguts a l'aula. El seu principal objectiu és la realització d'activitats i pràctiques formatives relacionades amb les sortides professionals de la Geografia. No obstant, a través de les pràctiques externes, els estudiants assoliran, ampliaran i aplicaran coneixements propis dels continguts de les assignatures cursades anteriorment i que estan relacionats amb:

1. Les tecnologies de la informació territorial: cartografia i sistemes d'informació geogràfica.
2. Medi ambient.
3. Anàlisi, ordenació i promoció de la ciutat i del territori.
4. La societat del coneixement: educació continua, treballs editorials, divulgació mediàtica i solidaritat.

Metodologia

Els continguts de l'assignatura es desenvoluparan mitjançant la formalització, per a cada estudiant, d'un projecte formatiu que acompanya el conveni específic de cooperació educativa per a la realització de pràctiques i on s'estableix:

1. Les dades del projecte formatiu.
2. La motivació de l'estudiant.
3. L'objectiu de l'estada de pràctiques.
4. Les competències i resultats de l'aprenentatge que ha d'haver adquirit l'estudiant en finalitzar l'estada de pràctiques
5. El contingut detallat de l'estada de pràctiques definint les tasques a realitzar.
6. El procediment de seguiment per part de la persona tutora designada per l'entitat col.laboradora.

Les pràctiques de l'assignatura es defineixen de forma específica per a cada estudiant segons ho determina el projecte formatiu específic que s'hagi aprovat i estan en funció dels interessos formatius i de les necessitats tant dels estudiants

i les entitats col.laboradores. No obstant, i a mode d'orientació, el tipus d'activitats que els estudiants podran desenvolupar estan relacionades amb la participació i col.laboració en

1. Les tecnologies de la informació territorial

a) Catàleg i classificació de fonts cartogràfiques. Disseny, producció, revisió i actualització de bases cartogràfiques digitals. Captació, representació i visualització de dades estadístiques i dades georeferenciades. Cartografia comercial i de divulgació, cartografia temàtica especialitzada, cartografia històrica. Recollida, revisió, situació, sistematització i fixació d'informació toponímica.

b) Projecció, disseny i desenvolupament de software de SIG comercial. Classificació d'usos del sòl, anàlisi de la distribució i evolució d'usos del sòl. Aplicació personalitzada de projectes específics de SIG en gestió d'espais naturals, de prevenció d'incendis forestals, de gestió cadastral i patrimonial, de planejament i gestió urbanística, d'impacte ambiental, gestió d'infraestructures i xarxes de serveis (empreses subministradores d'aigua, gas, telefonia, etc.) i en el sector de la logística i distribució.

c) Correcció geomètrica, millora i presentació d'imatges digitals obtingudes per sensors remots, extracció d'informació temàtica d'imatges digitals i en fals color. Aplicació de GPS en sistemes de navegació terrestre (localització de vehicles de transport públic, distribució de mercaderies i missatgeria, etc.), sistemes de localització estàtica aplicats a la topografia i cartografia.

2. Medi ambient

a) Classificació d'usos del sòl, anàlisi de la distribució i evolució d'usos del sòl. Inventaris d'activitats classificades. Elaboració d'estudis, informes i memòries sobre sostenibilitat ambiental, desenvolupament sostenible, canvi climàtic i dels seus impactes ambientals i socials, patrimoni natural, connectivitat ecològica i fragmentació territorial. Avaluació i diagnòstic ambiental dels recursos naturals, de la qualitat ambiental i dels seus indicadors, del cicle de l'aigua, de la qualitat acústica, mobilitat, canvi climàtic, del consum i fluxos energètics dels sistemes urbans etc. Definició de criteris de sostenibilitat. Auditories ambientals locals. Anàlisi de les figures de protecció mediambiental, delimitació del àmbit territorial.

b) Estudis prospectius d'impactes ambientals i paisatgístics d'infraestructures, d'actuacions urbanístiques, d'activitats extractives. Avaluació dels diversos instruments de planejament: plans territorials parcials, plans directors urbanístics, POUM i planejament derivat. Redacció de plans tècnics de gestió i millora forestal, del cicle complet de l'aigua (recursos, provisió, sanejament i depuració) i qualitat ecològica dels rius. Plans de minimització, valorització i tractament de residus sòlids urbans i industrials. Plans estratègics per a la millora de la qualitat ambiental. Agendes 21 locals. Redacció de plans de prevenció de riscos de catàstrofes naturals o antròpiques, gestió d'emergències de catàstrofes, planificació per a la prevenció dels riscos d'inundacions i d'avingudes, plans de prevenció d'incendis forestals, plans d'emergència municipal, d'emergència nuclear. Diagnòstic, planificació, gestió i avaluació de serveis tècnics mediambientals. Ordenació i gestió dels parcs naturals: elaboració de plans d'usos, redacció dels plans especials de protecció, plans promoció del desenvolupament socioeconòmic compatible amb la protecció de l'entorn, definició de mesures de control urbanístic, plans de desenvolupament d'activitats pedagògiques i d'oci, ordenació del sòl no urbanitzable, protecció del patrimoni natural, intervencions paisatgístiques.

c) Predicció del temps, disseny i control de xarxes d'observatoris metereològics i agrometereològics. Climatologia sinòptica i predicció estadística del temps. Estudi del canvi climàtic global i del seus impactes ambientals i socials.

3. Anàlisi, ordenació i promoció de la ciutat, el territori i el paisatge

a) Participació en enquestes. Disseny, planificació, desenvolupament i gestió de projectes estadístics. Realització de enquestes socio-econòmiques, de població, d'opinió ciutadana, d'hàbits i condicions de vida de la població, d'habitatges, d'activitats econòmiques. Realització de padrons, censos i inventaris. Gestió i tractament informatitzat de bases de dades socioeconòmiques. Inventaris cartogràfics digitals dels usos normatius del sòl. Treballs cadastrals, valoració, inventari i gestió del patrimoni immobiliari. Gestió i manteniment de bases de dades del planejament urbanístic.

b) Elaboració i redacció d'estudis urbans, metropolitans, comarcals i regionals. Estudis de la població, anàlisi de projecció i prospectiva demogràfica, estudis d'estructura i d'evolució, estudis de migracions, de dinàmiques de localització residencial, d'hàbits i condicions de vida, de població estacional, de cohesió social, d'integració social, de gènere. Estudis epidemiològics i de causes de mortalitat. Estudis socioeconòmics, de mobilitat i d'integració amb l'entorn. Estudis del paisatge, dels espais lliures, d'urbanitzacions residencials, del parc d'habitatges, de l'activitat

industrial. Elaboració d'estudis sobre l'organització territorial dels serveis de l'administració pública. Anàlisi del transport de viatgers, logística, del trànsit i de les comunicacions. Identificació de rutes òptimes, estudis de localització. Identificació de potencialitats de desenvolupament territorial. Estudis de Plans d'Inversió Locals, de Plans Únics d'Obres i Serveis. Gestió i explotació de sistemes locals d'informació (observatoris).

c) Elaboració de dictàmens de delimitacions administratives. Elaboració, tramitació i resolució d'expedients d'alteracions de termes municipals. Elaboració de mapes educatius, mapes sanitaris, mapes culturals. Elaboració de Catàlegs de Béns a Protegir, Catàlegs de paisatge.

d) Projectes i programes de dinamització i promoció social, patrimonial, empresarial i econòmica. Projectes de cooperació local, de cooperació econòmica. Realització de propostes i plans d'actuació local, comarcal i territorial. Programes de desenvolupament local. Planificació d'activitats industrials, turístiques i comercials. Planificació estratègica urbana, local i comarcal. Elaboració de Plans i Programes d'Inversió Locals, provincials i autonòmics, de Plans Únics d'Obres i Serveis, plans de Cooperació i Assistència Local. Coordinació de plans, elaboració de concerts, convenis i consorcis per a la dinamització i participació dels agents socials. Avaluació de l'eficiència de plans i programes d'actuació.

e) Elaboració de propostes de mobilitat, de promoció del transport públic. Planificació i gestió del transport de viatgers, logística, del trànsit i de la planificació de comunicacions. Plans d'equipament municipal, planificació d'àrees de salut i serveis sanitaris.

f) Elaboració de projectes de reparcel·lació i d'urbanització. Definició i programació de mesures urbanístiques, formulació de directrius d'intervenció urbanística. Redacció de plans i programes d'ordenació territorial, de plans generals d'ordenació urbana municipal, plans de reforma interior. Redacció de plans d'espais oberts i d'especial protecció. Plans de gestió patrimonial i immobiliari. Avaluació i seguiment del grau d'acompliment i efectivitat dels plans territorials i urbanístics.

g) Gestió d'actuacions i d'intervencions urbanístiques. Gestió de plans i programes d'actuació per a la dinamització econòmica local i comarcal. Gestió de programes europeus, fons i projectes subvencionats.

h) Disseny i planificació de polítiques públiques, definició de línies estratègiques d'actuació. Programació i avaluació de polítiques públiques sectorials, polítiques urbanes, de mobilitat i accessibilitat, de desenvolupament econòmic, de desenvolupament rural integrat, de prevenció de riscos.

i) Geomarketing, planificació empresarial, gestió de plans d'estratègia d'expansió territorial de cadenes comercials, supermercats, bancs o caixes; localització i viabilitat de superfícies comercials i grans superfícies especialitzades; plans de promoció i dinamització de zones de comerç de proximitat, anàlisi de mercats potencials i hàbits de consum, estudis d'àrees d'influència comercial, estudis d'estructura comercial.

4. La societat del coneixement: educació continua, treballs editorials, divulgació mediàtica i solidaritat

a) Activitats de formació i educació: Elaboració de recursos educatius, materials didàctics i llibres de text sobre educació ambiental, patrimoni natural, cultural, temes socials, demogràfics, territorials, etc. Preparació d'itineraris, tríptics, opuscles, presentacions, pàgines Web, blogs, xarxes virtuals. Preparació de cursos, seminaris, projectes, exposicions. Projectes d'escoles de natura, d'educació sobre l'entorn, centres d'observació i interpretació.

b) Tasques de divulgació d'informació: Guies urbanes, de viatges, de parcs naturals, del patrimoni cultural, patrimoni arquitectònic. Mapes turístics, tríptics i opuscles de promoció turística. Disseny i producció de pàgines Web, blogs, xarxes virtuals. Revistes especialitzades i obres editorials, divulgació periodística. Programes de TV de temàtica documental.

c) Gestió de programes de solidaritat internacional i cooperació al desenvolupament.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Supervisades			

Memòria final de l'estudiant segons model establert per la Universitat	40	1,6	3
Orientació teòrica i pràctica, i supervisió, de forma coordinada, de la persona tutora acadèmica i de la persona tutora de l'entitat col.laboradora. Consultes, reunions, exposició, debat i sortides de camp	10	0,4	6
Tipus: Autònomes			
Treball autònom a partir de les indicacions efectuades per la persona tutora de l'entitat col.laboradora	100	4	5, 6

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es durà a terme a través de :

1. Informe final de la persona tutora de l'entitat col.laboradora (segons model establert per la Universitat).
2. Memòria final de l'estudiant (segons model establert per la Universitat).
3. Ponderació de cada part (punt 1 i 2) en la nota final.
4. Convocatòries: l'alumne de Grau té dret a una convocatòria.

Qualificació: Per a la qualificació final de l'assignatura es tindrà en compte la valoració efectuada als dos informes especificats anteriorment als punts 1 i 2. L'informe 1, el 50% i l'informe 2, el 50%. L'incompliment, sense causa justificada, per part de l'estudiant dels acords establerts en el conveni específic que ell mateix haurà subscrit a través de la seva signatura serà causa de rescissió del conveni així com una qualificació de suspens en l'assignatura. en cas de no signar cap conveni i no realitzar les pràctiques adequades la qualificació serà de NO AVALUABLE.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Informe de les tasques realitzades a través del treball autònom (tutor de pràctiques)	50%	0	0	5
Memòria final de l'estudiant segons model establert per la Universitat	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 6

Bibliografia

Bibliografia:

- Al-Hindi, K.F. (2000), "Women in geography in the 21st century. Introductory remarks: Structure, agency, and women geographers in academia at the end of the long twentieth century", *Professional Geographer*, 52(4), pp. 697-702.
- Associació de Geògrafs Professionals de Catalunya (1992-1993). "La profesión de geógrafo: elementos para la reflexión y el debate". *Boletín de la A.G.E.*, 15-16, pp. 211-219.
- Associació de Geògrafs Professionals de Catalunya (1999), "Dossier: Sortides Professionals de la Geografia", *Butlletí*, 37.
- Documents d'Anàlisi Geogràfica (2001), Monogràfic: "Geografia professional i formació geogràfica: una perspectiva internacional", núm. 39, Bellaterra, Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona

- Garcia-Ramon, Maria Dolors; Pujol, Hermínia (2004), "Gender Representation in Academic Geography in Catalonia (Spain): Towards a Masculinization of the Discipline?", *Journal of Geography in Higher Education*, 28(1), pp. 111-119.
- Mateu, Xavier; Sanclimens, Xavier (1991). "La Geografia: una ciència antiga, una professió nova", *Actes del Primer Congrés Català de Geografia. IIIb Comunicacions*. Barcelona: Societat Catalana de Geografia, pp. 489-500.
- Miralles, Carme (1993), "Les sortides professionals dels geògrafs. El cas de la UAB", *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 22, Bellaterra, Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, pp. 131-137.
- Mongil, David; Tarroja, Àlex (2004). "Los perfiles profesionales de la geografía española", *La geografía española ante los retos de la sociedad actual. Aportación Española al XXX Congreso de la UGI*. Glasgow: Comité Español de la Unión Geográfica Internacional, pp. 351-373.
- Montaner, Carme; Llussà, Rafel; Tulla, Antoni Francesc; Vilà-Valentí, Joan; Garcia-Ramon, Maria Dolors; Rueda, Isabel; Fernández Muñoz, Santiago; Domingo, Laia; Sau, Elisabet (2004). "La geografía profesional a Catalunya". *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, 57, pp. 181-210.
- Prats, Maria (2004), "Geografía y cooperación al desarrollo", *La Geografía Española ante los retos de la sociedad actual*, Glasgow, Aportación Española al XXX Congreso (U.G.I. Glasgow, 2004).
- Pujol, Hermínia (2003), "El perfil dels membres de la Societat Catalana de Geografia i de l'Associació de Geògrafs Professionals de Catalunya", *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, 56, pp. 169-199.
- Pujol, Hermínia (2004), "De la geògrafa absent a la geògrafa desapareguda?", *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 45, pp. 135-152.
- Pujol, Hermínia (2004), "La presència de les dones a la geografia acadèmica. Un estat de la qüestió al tombant de segle", *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, 57, pp. 221-236.
- Pujol, Hermínia; Ortiz, Anna; García-Ramon, Maria Dolors (2007/2008), "La presencia y la carrera profesional de las mujeres en la Geografía académica. Estudio de las peculiaridades del caso español", *Estudios Socioterritoriales. Revista de Geografía*, 7, pp. 136-159.
- Ribera, Lluís; Soriano, Joan Manuel (2001), "Geografía i experiència professional: entrevista a deu joves geògrafs i geògrafes", *Documents d'anàlisi geogràfica*, 39, Bellaterra, Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, pp. 149-170.
- Rodríguez, Elena; Cuadrado, Sergi; Gili, Josep; González, Enric; Miralles, Carme; Larrull, Antoni; Pallarès, Marta (2015). "L'exercici professional de la geografia a Catalunya: estat actual i perspectives de futur". *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, 80, pp. 117-139.
- Solem, Michael; Cheung, Ivan; Schlemper, M. Beth (2008), "Skills in professional geography: An assessment of workforce needs and expectations", *Professional Geographer*, 60(3), pp. 356-373.
- Zoido, Florencio (2001), "Relaciones entre formación y dedicación profesional en la geografía española", *Documents d'anàlisi geogràfica*, Bellaterra, Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, 39, pp. 37-56.

Enllaços web:

Col·legi de Geògrafs: <http://www.geografos.org/>

Delegació Catalana del Col·legi de Geògrafs / AGPC: <http://www.geografos.org/>

Societat Catalana de Geografia: <http://scg.iec.cat/>

Societat Catalana d'Ordenació del Territori: <http://territori.scot.cat/cat/scot.php>

Asociación de Geógrafos Españoles: <http://www.age-geografia.es/>

EGEA: <http://www.egea.eu/>

American Association of Geographers: <http://www.aag.org/>

International Geographical Union: <http://www.igu-online.org>